

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 75/14

Λουξεμβούργο, 20 Μαΐου 2014

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-202/13
Sean Ambrose McCarthy κ.λπ. κατά Secretary of State for the Home
Department

Κατά τον γενικό εισαγγελέα, Maciej Szpunar, κράτος μέλος δεν δύναται να θέτει ως προϋπόθεση για το δικαίωμα εισόδου υπηκόου τρίτου κράτους την προηγούμενη λήψη θεωρήσεως, εφόσον είναι κάτοχος «δελτίου διαμονής μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης» χορηγηθέντος από άλλο κράτος μέλος

Το να επιτραπεί σε κράτος μέλος να θεσπίσει ανάλογο προληπτικό μέτρο γενικής εφαρμογής θα ισοδυναμούσε με το να του επιτραπεί να καταστρατηγήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισεως

Σύμφωνα με οδηγία της Ένωσης¹, η κατοχή ισχύοντος δελτίου διαμονής απαλλάσσει τους υπηκόους τρίτων κρατών, μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, από την υποχρέωση θεωρήσεως εισόδου. Εντούτοις, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αρνούνται, να τερματίζουν ή να ανακαλούν οποιοδήποτε δικαίωμα αναγνωριζόμενο από την οδηγία, σε περίπτωση καταχρήσεως δικαιώματος ή απάτης, όπως π.χ. σε περίπτωση εικονικού γάμου. Τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι αναλογικά και να υπόκεινται στις προβλεπόμενες διαδικαστικές εγγυήσεις.

Ο Sean Ambrose McCarthy έχει διπλή ιθαγένεια, βρετανική και ιρλανδική. Η σύζυγός του είναι Κολομβιανή υπήκοος και έχουν μια κόρη. Η οικογένεια κατοικεί από το 2010 στην Ισπανία, όπου διαθέτει οικία. Το ζεύγος McCarthy είναι επίσης ιδιοκτήτες οικίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου ταξιδεύουν τακτικά. Η Helena Patricia McCarthy είναι κάτοχος «δελτίου διαμονής μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης» («δελτίο διαμονής»), το οποίο της έχουν χορηγήσει οι ισπανικές αρχές. Δυνάμει της βρετανικής νομοθεσίας περί μεταναστεύσεως, οι κάτοχοι δελτίου διαμονής, προκειμένου να ταξιδέψουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, πρέπει να ζητήσουν την έκδοση άδειας εισόδου («οικογενειακή άδεια ΕΟΧ»), η οποία έχει εξάμηνη ισχύ. Η οικογενειακή άδεια μπορεί να ανανεωθεί υπό την προϋπόθεση ο δικαιούχος να μεταβεί αυτοπροσώπως σε διπλωματική αποστολή του Ηνωμένου Βασιλείου στο εξωτερικό και να συμπληρώσει έντυπο στο οποίο περιέχονται λεπτομέρειες σχετικές με τους πόρους και την επαγγελματική κατάστασή του.

Θεωρώντας ότι η εν λόγω εθνική νομοθεσία πλήττει τα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας της, η οικογένεια McCarthy άσκησε το 2012 προσφυγή ενώπιον του High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Ηνωμένο Βασίλειο). Το εν λόγω δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν, βάσει της οδηγίας και του πρωτοκόλλου 20², οι υπήκοοι τρίτων κρατών μπορούν, γενικά, να υποχρεώνονται να λάβουν θεώρηση προκειμένου να μπορούν να εισέλθουν στο βρετανικό έδαφος, μολοντί είναι κάτοχοι δελτίου διαμονής.

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας, Maciej Szpunar, εξετάζει, πρώτον, αν η οδηγία είναι εφαρμοστέα στην περίπτωση της οικογένειας McCarthy. Σχετικά, προτείνει να υιοθετηθεί ευρεία ερμηνεία της οδηγίας. Κατά την άποψή του, η οδηγία είναι εφαρμοστέα στην περίπτωση κατά την οποία πολίτης της Ένωσης, αφού ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης

¹ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77).

² Πρωτόκολλο για την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου 26 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία.

κυκλοφορίας του και διαμένει πραγματικά σε άλλο κράτος μέλος, αποφασίζει να μετακινηθεί μαζί με τα μέλη της οικογένειάς του, υπηκόους τρίτου κράτους, προς το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος. Η ερμηνεία αυτή κρίνεται δικαιολογημένη λόγω του ρόλου που διαδραματίζει η ιθαγένεια στο παρόν στάδιο εξέλιξης του δικαίου της Ένωσης, αλλά και υπό το πρίσμα της συναφούς νομολογίας του Δικαστηρίου³.

Για την περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δεν ακολουθήσει την πρώτη πρότασή του, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει την εφαρμογή της οδηγίας 2004/38 τουλάχιστον στους πολίτες της Ένωσης και στα μέλη της οικογένειάς τους, υπηκόους τρίτου κράτους, που ασκούν πραγματικά την ελευθερία κυκλοφορίας τους διαμένοντας σε άλλο κράτος μέλος, ταυτόχρονα με μετακινήσεις μικρής διάρκειας προς το κράτος μέλος του οποίου οι οικείοι πολίτες είναι υπήκοοι. Η δεύτερη αυτή πρόταση αφορά αποκλειστικά το δικαίωμα εισόδου και διαμονής μικρής διάρκειας.

Στη συνέχεια, ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει αν και υπό ποιες προϋποθέσεις η οδηγία επιτρέπει σε κράτος μέλος, προκειμένου να αντιμετωπίσει «συστημικό πρόβλημα καταχρήσεως δικαιωμάτων» κατά τη χορήγηση δελτίων διαμονής, να απαιτεί την προηγούμενη έκδοση θεωρήσεως εισόδου, εφόσον αυτή η γενική και προληπτική υποχρέωση δεν βασίζεται στην προηγούμενη διαπίστωση καταχρήσεως δικαιώματος σε συγκεκριμένη περίπτωση.

Ο γενικός εισαγγελέας Szpunar επισημαίνει συναφώς ότι ένα μέτρο γενικής εφαρμογής, όπως αυτό το οποίο προβλέπει το Ηνωμένο Βασίλειο, θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου τις διαδικαστικές εγγυήσεις τις οποίες προβλέπει η οδηγία. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, η συστηματική αναστολή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζει η οδηγία δεν επιτρέπει ούτε στον εθνικό δικαστή ούτε στο Δικαστήριο να εξακριβώσουν αν πληρούνται πράγματι οι προϋποθέσεις που οδήγησαν τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου να αποκλείσουν το εν λόγω δικαίωμα της οικογένειας McCarthy.

Ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκομίζει το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορούν να θεωρηθούν συγκεκριμένες αποδείξεις συνδεδεμένες με την ατομική συμπεριφορά της οικογένειας McCarthy. Συναφώς, υπενθυμίζει ότι η συμπεριφορά της οικογένειας δεν συνιστά κατάχρηση δικαιώματος κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης. Υπενθυμίζει επίσης ότι ένα γενικό τεκμήριο απάτης δεν αρκεί για να δικαιολογήσει μέτρο το οποίο θίγει τους σκοπούς που επιδιώκει η ΣΛΕΕ. Η εκτίμηση των καταχρηστικών συμπεριφορών εναπόκειται κατ' αρχήν στα εθνικά δικαστήρια, αλλά δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να θίγει την ομοιομορφία και την αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης.

Όσον αφορά τη βρετανική οικογενειακή άδεια, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι ισοδυναμεί απλώς με υποχρέωση θεωρήσεως, η οποία δεν αντίκειται μόνο στην οδηγία, αλλά και στους σκοπούς και στην οικονομία της. Κατά συνέπεια, εφόσον ο υπήκοος τρίτου κράτους, μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, πληροί τις προϋποθέσεις που του επιτρέπουν να ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, το σχετικό δελτίο διαμονής πρέπει να γίνεται δεκτό από τα κράτη μέλη.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Szpunar, το να επιτραπεί σε κράτος μέλος να μη λαμβάνει υπόψη το δελτίο διαμονής που χορηγεί άλλο κράτος μέλος θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως. Πράγματι, οι διοικητικές και δικαστικές αρχές κράτους μέλους δεσμεύονται από τα πιστοποιητικά προσωπικής καταστάσεως και τις συναφείς πράξεις σχετικά με την προσωπική κατάσταση των ατόμων, που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες και σοβαρές ενδείξεις ότι το περιεχόμενό τους στην υπό εξέταση ατομική περίπτωση είναι ανακριβές. Εξάλλου, αν γινόταν δεκτή η θέσπιση μέτρων γενικής εφαρμογής από το Ηνωμένο Βασίλειο, αυτό θα ισοδυναμούσε με το να επιτραπεί στο εν λόγω κράτος μέλος να καταστρατηγήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και θα είχε ως συνέπεια και άλλα κράτη μέλη να λάβουν ενδεχομένως ανάλογα μέτρα και να αναστείλουν μονομερώς την εφαρμογή της οδηγίας.

³ Ιδίως αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007, [C-291/05](#), *Eind* και της 12ης Μαρτίου 2014, [C-456/12](#), *O και B* (βλ. [Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 32/14](#)).

Ο κ. Szpunar καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η οδηγία δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος να λάβει μέτρο γενικής εφαρμογής όπως το επίδικο (δηλαδή μέτρο δυνάμει του οποίου δεν αναγνωρίζεται στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που διαθέτουν ισχύον δελτίο διαμονής χορηγηθέν από άλλο κράτος μέλος, το δικαίωμα να απαλλάσσονται της υποχρέωσης θεωρήσεως), εφόσον το μέτρο αυτό είναι προληπτικής φύσεως και δεν βασίζεται στην προηγούμενη διαπίστωση συγκεκριμένης καταχρήσεως δικαιώματος.

Τέλος, όσον αφορά το πρωτόκολλο 20, ο γενικός εισαγγελέας διαπιστώνει ότι δεν διώκει τη χορήγηση ειδικών προνομίων στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά θεσπίστηκε προκειμένου να ληφθεί υπόψη η επιθυμία του εν λόγω κράτους μέλους να διατηρήσει, αφενός, τους ελέγχους στα σύνορα με την πλειοψηφία των κρατών μελών και, αφετέρου, την «κοινή ταξιδιωτική περιοχή» μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας. Σκοπός των ελέγχων στα σύνορα είναι, μεταξύ άλλων, να εξακριβωθεί το δικαίωμα εισόδου των ενδιαφερομένων στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου. Εντούτοις, η εξακρίβωση αυτή δεν επιτρέπει στο Ηνωμένο Βασίλειο να αρνηθεί μονομερώς την είσοδο των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους που είναι κάτοχοι δελτίου διαμονής, επιβάλλοντάς τους, γενικά, να λαμβάνουν και να επιδεικνύουν στα σύνορα ένα επιπλέον έγγραφο που δεν προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Gilles Despeux ☎ (+352) 4303 3205

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106